

šolski davek. — Graški nemški tehniki nočejo več obiskovati šol, da tako posnemajo praške tovariše.

Koroško. Tudi v tem dež. zboru so ropotali Nemci zoper jezikovne naredbe, ter vsprejeli dotični predlog. Nasproti so govorili in glasovali mil. knezoškof Kahn, vsi trije Slovenci in neki katoliški Nemeč.

Kranjsko. Vsi dež. zbori, kjer imajo Nemci večino, so se izrekli zoper pravične jezikovne naredbe, kranjski pa se za te ne more potegniti, ker »Narodovci« drže s Schwegelnom. — »Slovenec« je slovesno izjavil, da »Narodovci« nočejo sprave. Zalostna nam majka! — Dež. zbor izdela na predlog dr. Žitnika adresu svetlemu cesarju vsled njih vladarske 50letnice.

Primorsko. Goriski deželni zbor se letos sploh ne snide. — V Istri se letos ne bodo pobirale šolske takse. Ko se ne bi nikoli! — V isterskem dež. zboru je Bartoli predlagal, naj bo samo laščina ondi upravni jezik, ko sta vendar v Istri dve tretjini slovenski!

Hrvaško. Madjaronska večina v saboru brezobzirno vlada; neljube člane opozicije kar izključuje. Enkrat so le-ti že zapustili zbornico, vendar se pozneje vrnili ter predlagali, naj se papežu-bisernomašniku pošlje častitka, kar je bilo soglasno vsprejeto.

Vnanje države.

Rim. Sv. očetu Leonu XIII. prihajajo z vseh krajev sveta udanostne izjave o bližajoči se 20letnici njih papeževanja. Kolika tolažba za vatikanskega jetnika! — Za poživljenje cerkvenega duha na Ogerskem so izdelali sv. oče natančen načrt, in upajo, da se bo dal v kratkem času izvesti.

Italijansko. Kralj je poklical pod orožje 100tisoč rezervistov, ker se še vedno dogajajo nemiri vsled podraženja kruha. Ljudstvo terja, naj se colnina na tuje žito čista odpravi.

Nemško. Državnemu kanclarju so plačo zvišali na 100tisoč mark. — Volitve v državni zbor bodo poleti, v pruski pa v jeseni. — Nemčija ima pri Kiao Čao, na Kitajskem sedaj 8 vojnih ladij.

Rusko. Velikanski uspeh je zopet dosegel Rus. Bospor pri Carigradu in Dardanele so namreč odprti zdaj tudi ruskim vojnim ladijam, kar je bilo dozdaj prepovedano, le trgovske ladije so smeje skozi.

Turško. V Armeniji so se spet začeli nemiri in so v okraju Van Kurdi mnogo kristijanov pobili. Kurdi se celo čez rusko mejo upajo. — Na predlog Rusije so se vse evropske velesile izrekle, naj bo grški princ Jurij guverner na Kreti.

Grško. Turški vojaki še niso vsi zapustili Tesalije, kjer je lani med Grki in Turki besnela vojska. Pred nekaj dnevi je prišlo 2000 turških vojakov v Lazarino izterjevati davkov. Prebivalci pa so se jim uprli in je nastala pravceta vojska.

Cerkvene zadeve.

Družba sv. Mohorja v lavantinski škofiji leta 1897.

(Sestavil Žl. . . .)

Kakor koklja zbira pod peruti
Mlade svoje, skrbno jih varuje,
Da ne izgubé se v krilo tuje —
Zbiraš Ti, kar se Slovenca čuti,
Varuješ slovenske sine, hčere,
Družiš jih v jedinstvo roda, vere.

Te besede nam jedrnato povejo, kaj je dična družba sv. Mohorja za nas Slovence. Kje bi še bil slovenski narod dandanes, zlasti slovenski kmet, kateremu je v prvi vrsti ta družba namenjena, ako bi ne imel tako močnega zaslombe v tej družbi! Nikdo ne more tajiti, da je ona največ pripomogla, da smo Slovenci v kratkih desetletjih tako zelo na-

predovali v izomiki, in tako smemo ponosno vstopiti v kolo drugih izomikanih narodov. Resnica pa je tudi, da nam je ravno ta družba ohranila marsikaterega Slovenca, da se ni izneveril svojemu narodu, posebno ob jezikovnih mejah.

Toda kako nas mrtve knjige branijo narodnega pogina? Da, to je res. Le pomisli, da taka množica (samo lansko leto je družba razposlala 429.240 knjig; vseh knjig skupaj pa je razposlala družba dozdaj 6,503.776) v krščanskem in narodnem duhu pisanih družbinih knjig, ki romajo leto na leto med narod, ne more ostati brez dobrih posledic. Le pridno prebiraj družbine knjige in našel boš v njih lep nauk: »Ostani vedno veren katoličan, in ne sramuj se, da te je rodila mati Slovenka, govori rad mili slovenski jezik!« V družbinih knjigah vlada vseskozi krščanski in narodni duh, ki vse Slovence vsodbuja k vstrajnemu, skupnemu delu v časno in večno korist narodovo; v mohorskih knjigah se v svetli luči zrcalijo lepe pesnikove besede, ki nam navdušeno kliče: »Biti slovenske krvi, bodi Slovencu ponos!«

Zares, ponosni moramo biti, da smo Slovenci, da smo sinovi naroda, ki ima tako močan in mnogoštevilni književni zavod, kakoršnega ne najdemo niti pri velikih narodih, ki štejejo milijone svojih privržencev. Ne čudimo se, ako nas večji narodi zavidajo radi naše vrle družbe sv. Mohorja! Česar mogočni in mnogoštevilni narodi ne zmorejo, to more majhen slovenski narod. Ali se ti, dragi čitatelj, ne vrivajo nehote besede: »Ne, Slovenci še nismo zadnji!«

Toda ne samo naobraženosti in narodnega ponosa si pridobiva vsak ud družbin; ni deležen le časnega blagra; temveč, ker je družba ob enem bratovščina, postane vsak družbenik deležen tudi raznih popolnih in nepopolnih odpustkov in drugih zakladov, s katerimi so sv. oče bogato obdarili družbo. Vsak ud postane deležen tudi vseh molitev in daritev svetih maš, ki se v namen te družbe opravljajo.

Iz teh vrstic toraj vsakdo lahko uvidi, kako skrbi »Družba sv. Mohorja« za časni in večni blagor svojih udov. Tako sem kratko podal čitateljem občen pregled družbinih vrlin in velepomembnih zaslug za slovenski narod.

Toda to ni bil moj glavni namen; temveč ta članek ima pred vsem smoter, navdahniti Slovence k še večjemu navdušenju za družbo sv. Mohorja. Pristopiti kolikor mogoče obilno k temu književnemu zavodu, to je moja glavna želja, in ta želja je zlasti letos sem bolj umestna, ker je ravno v pretečenem letu družba nazadovala za precejšnje število. Ne smemo torej ostati samo pri navdušenju, ampak slednje mora postati dejanje. — Ako še nisi, dragi čitatelj »Slovensk. Gospodarja«, ud družbe sv. Mohorja, ne preišluj mnogo, hiti k župniškemu poverjeniku in daj se vpisati. Darovati ti je treba le boren goldinar za celo leto, in družba ti pošlje šestero lepih knjig, kojih po bukvarnah ne dobiš spod 3 do 4 gl. Če si pa že ud, potem še tudi ne smeš rok križem držati! Na vso moč si prizadevaj, da še več novih udov pridobiš, in to hitro, ker bo dan 1. sušca kmalu tukaj!
(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Kmetovalec, račun!

Dobiček, ki ga kmet ima iz celoletnega svojega truda, ni vselej enak. Včasih se mu posreči dobiti večji dobiček iz svojega posestva, včasih ima na koncu leta le zgubo. Kako naj se kmet prepriča o tem? Samo na ta način, da si zapisuje vse dohodke in vse izdatke in oboje vselej primerja. Le po tem vsak čas lahko spozna, če je gospodaril z dobičkom ali z izgubo. Vsak vé toliko, da je, če so dohodki večji kakor izdatki, pridobil, ako ne, da je izgubil.

Tako vprašanje gotovo zanima vsakega pametnega in naprednega kmeta, pa koliko imamo do zdaj kmetov, kateri o spremembah svojega premoženja malo ali nič ne vedo, ali drugače, ki nimajo natančnih računov in zapisnikov? Zalibog sila veliko.

In vendar to ni taka težava in umetnost; gotovo je bolj težavno in umetno dobro polje obdelati in stroje zato pripraviti, kakor zapisati, kar si pri gospodarstvu vsak dan sprejel in izdal. Ni tukaj kriva nesposobnost, ampak nemarnost ali celo lenoba je kriva, da kmet tako važnih zapisnikov nima. In vendar nobeden napreden kmet ne more brez takih zapisnikov obstati.

Nočem na široko popisovati, kako potrebno in koristno je za kmeta, ako ima take zapisnike, knjige. To spoznava gotovo vsak pameten človek. Naj vsak povpraša tiste, ki imajo natančne zapisnike, in slišal bode jih le hvaliti. Posebno dandanes, ko se mora kmet za vsak krajcar veliko bolj boriti, kakor kedaj prej, mora zmirom na nove in nove izvire dohodkov misliti, in v tem mu izdatno pomaga natančno knjigovodstvo.

Stari časi, v katerih so si naši predniki brez računjenja veliko premoženje pridobili, so minoli. Zdaj velja načelo »Pomagaj si sam in Bog ti pomore!« Kam bi dospel trgovec, ki ne bi vseh dohodkov in izdatkov zapisoval, mislim, da bi bil kmalu pri koncu. Ravno tako — seveda po svojem računu — mora tudi kmet v tem času svoje račune v redu imeti. Želim, da čitatelji te vrstice dobro premislijo. Nihče ne opuščaj tako važnega in koristnega natančnega knjigovodstva, posebno je to potrebno dandanes, ko imamo nove davčne postavbe. Večji posestnik, ki nima natančnih računov, ne more svojih dohodkov in izdatkov napovedati, in če bo torej več osebnega dohodninskega davka moral plačevati, kakor mu gre, si je sam kriv!

Sejmi. Dne 5. februarija pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Dne 7. febr. na Dobrni, v Gornjem gradu in Lipnici. Dne 9. febr. v Konjicah, na Pilštanju in v Imenem (za svinje). Dne 10. febr. v Št. Juriju ob juž. žel. in na Bregu pri Ptujju (za svinje).

Dopisi.

Iz Veržeja. (Slov. gasilno društvo.) Gosp. urednik! Kaj né, da je veselo za Vas, ko zveste, da je tudi v Veržeji, o katerem ste malokedaj kaj strogo narodnega slišali, končno narodna zavest nekoliko oživela. Tukaj smo ustanovili novo gasilno društvo. Staro je namreč bilo vsled delovanja samo nekaterih barvano precej nemčursko, dasi mnogi udi niso za to vedeli. To je razvidno iz tega, da je sedaj velika večina udov tega društva, ki je že lansko leto menda po jetiki srečno zaspalo, pristopila novemu narodnemu društvu.

Društvo se je sestavljalo dne 27. jan. ter je ob enem volilo odbor. Voljeni so: za načelnika Ostrc Jožef, za nač. nam. Vauda Vinko, blagajnika Strniša Alojz, orodnega oskrbnika Henrik Klemenčič, vodnika plezalcev Kotnik Karol, njegov. nam. Pušenjak Karol, vodnika brizgalničarjev Avar Matjaž, njegovega nam. Sršen Franc ml., vodnika varuhov Zelenko Martin, nam. Gaberc Franc.

Društvu je ta dan pristopilo 35 udov, upajmo pa, ker se oglasila še vedno vršijo, da število udov doraste še prav visoko. Da bi to mlado društvo krepko rastle, vedno marljivo delovalo in zastopalo dostojno svoje stališče, v to pomozí Bog!

Iz Šmarij pri Jelšah. (Plava kri.) Ljubi »Slov. Gospodar«! Na pošti imamo novo poštno gospodično, ki je bojda visocega stanu tako, da se neki ne pretaka rdeča kri po njenih žilah, ampak plava. Kaj pa ti, »Gospodar«, rečeš, ali naj človek verjame kaj takega? Veš, pa tista gospodičina nič ne zna slovenski govoriti ali pa noče, saj je iz

Ljubljane. Naočnike tudi ima in hudo gleda, posebno, če govori na pošti kdo slovenski, in sitna je takrat. Jaz si kar ne upam blizu, posebno ker ima na vratih pritirjen neki nemški list.

Jaz sicer znam nekaj nemškega, kajti bil sem pri vojaki in tam se še človek nauči kaj drugega, kakor »salatirati«, če ni preslabe glave. No, pa da mi boš verjel, da znam nemški, povem ti tukaj, dragi »Gospodar«, kako sva se sekala z nekim nemškim mesarjem iz Celja. Jaz sem mu rekel: »Gutmorgn, Herr Fleischbank, ich bin zaus ein Kajbl!« Mesar me je vprašal: »Bi alt?« Na kar sem mu povedal: »Fufzehn Gulden!« Potem je nadalje poizvedoval: »Bi viel kost?« — in jaz: »Seks Bochn!« Ali se nisem dobro odrezal? No, pa preveč se nečem hvaliti, čeprav velja pregovor, da se dobro blago samo hvali, torej le nazaj na pošto!

Kakor sem pisal, imajo na vratih nemški napis, kateri pravi, kakor mi je razložil neki gospod, da se morajo vrata zapirati. Tisti gospod je tudi rekel, da so dali naši Nemci napis trikrat raztrgati, ker je samo nemški. Šmarijski Nemci so namreč sama gospoda, pa pravijo, da tisto že sami od sebe vedo, da se morajo vrata zapirati, da je tisti napis za nje torej razžaljiv in odveč, kmetje ga pa itak ne razumejo. Kaj pa ti misliš, »Slovenski Gospodar«, ki prideš precej daleč po svetu in mnogo slišiš? To bi te pač prav ponižno prosil, kadar prideš sem k nam v Šmarije, opozori naše ljudi, naj ostro pazijo, da bodo dobivali dvojezične tiskovine, katere so plavokrvnej gospici trn v peti.

Dà, skoraj bi bil pozabil! Saj se pravi, da nesreča nikoli ne pride sama; tako imamo tudi pri nas na pošti še jedno gospico na pomoč — pri nemškovanju! Pravi se, da bota te dve gospici poučevali v nemškem jeziku tiste naše goske, ki so v Celju ali v Mariboru študirale za kuharice in so svoj slovenski materinski jezik pozabile, nemški se pa še niso naučile. Po mestih se pravi takim vajam v drugih jezikih, če se ne motim, »Kofferssekcionstund«. — Več prihodnjic!

M. Krpan.

Iz ptujskega okraja. (Slabi odnošaji.) Vsaki okraj ima neko središče. Za nas je mesto Ptuj to središče, ker se tu nahajajo vsi ces. uradi, denarni zavodi, odvetniki, notarji, zdravniki. Za nas Slovence pa ima to središče še poseben pomen. V mestu stanuje precejšno število Slovencev, kateri so obiskovali visoke šole. Ti so poklicani, da bi bili glava, vodje za vse Slovence celega okraja.

Toda te naloge naši Slovenci v mestu že dolgo ne izpolnjujejo!

Pred leti smo si kupili in pripravili »Narodni dom« v mestu, da bi imeli svoje prostore za krčmo, shode, veselice itd. Tudi z dežele smo dali prispevke, dasi nam denarja primanjkuje. Če pa sedaj prihajamo v naš skupen dom, najdemo ga navadno praznega, zapuščenega.

Ptujske Slovence najdeš povsod drugod, celo po krčmah in kavarnah najhujših naših nasprotnikov, potem tudi po beznicah, katerih bi se moral pošten človek ogibati, samo v »Narodnem domu« njih ni. Društveni odborniki v tem oziru zanemarjajo svoje dolžnosti baš tako, kakor vsi redni udje.

Za tako ravnanje in obnašanje ne velja noben izgovor, nikako opravičevanje. Sramotno je in opustiti se mora! Ako ptujski Slovenci ne razumevajo sedanje dobe, ako se oni ne ravnaajo po geslu »Svoji k svojim«, kaj pa se naj tirja od preprostih okoličanov? »Narodni dom« ima biti središče tudi poznejim rodovom; čim preje se poplačajo dolgovi, tem preje odmenijo se lahko dohodki v dobrodelne namene.

Ali je to tako težko razumeti? Ali bi se taki dohodki ne potrebovali že sedaj? Odbor čitalnice, lastnik »Narodnega doma« mora se poboljšati sam in z njim udje; odbor mora se vsestransko brigati, da bode društvo napredovalo, da se dohodki zvišajo,

dolgovi odplačajo; udje pa morajo odbor podpirati. Umazanost in skopuštvu tu ni na mestu.

Oživeti pa se mora tudi politično društvo in Ciril-Methodova podružnica. Glede teh društev se niti ne vé, kdo ima vodstvo v rokah.

Nagibov je dovolj, da bi politično društvo večkrat v letu zborovalo. Celo edinost v okrajnem zastopu je že zginila, ker ni nobenega posvetovanja, nobenega pogovora. Tu bi moralo imeti politično društvo vodstvo v rokah. Sedaj pa se volilci opravičeno celo o tem pritožujejo, da njih izvoljenci brez pravega uzroka zanemarjajo seje okrajnega zastopa in okrajnega šolskega sveta, dasi stanujejo v mestu, da nikdar pred sejo nihče ne izvé, o čem se ima vršiti posvetovanje in sklepanje, da ljudje prihajajo k sejam, pa ne vedo, kaj volilci želijo, česar se hočejo obraniti. Ako pri vseh teh društvih nočejo sodelovati v prvi vrsti izšolani gospodje, ne morejo tirjati in ne smejo pričakovati, da bi se okoličani za njih brigali, da bi njih kot obrtnike, trgovce, odvetnike, notarje itd. podpirali! Kdor za občni blagor nič ne stori, ničesar ne žrtvuje, kdor ne mara biti odbornik pri tem ali onem društvu, kdor ne mara zahajati k sejam, komur je vsaka stopinja pretežavna, vsaka zamuda glede dohodkov občutljiva, naj se ne šteje med narodnjake.

Danes pišem o naših slabih odnošajih občno, drugokrat dotaknil se bom podrobnostij. Moj namen je, pripomoči, da se naše prežalostne razmere zboljšajo; in vsled tega se ne more in ne sme tistim osebam prizanašati, katere zanemarjajo svoje dolžnosti vsestransko.

S Ponikve. (Občni zbor) kmetijskega bralnega društva se je v nedeljo dne 23. jan. prav dobro izvršil. Lepo okrašeni prostori v gostilni g. Podgorška so bili do zadnjega kotiča napolnjeni, dokaz, da je zanimanje za naše društvo veliko. Tako je prav! Na poučne veselice moramo zahajati in ne tja, kjer se samo pije in pleše. Počastili so nas tudi gostje iz Št. Jurija, Št. Vida in drugih sosednih krajev.

Po lepem pozdravu načelnika, č. g. župnika Kreft-a, povzel je besedo č. g. Jožef Kržišnik, kaplan teharski, in nam v prav jedrnatem govoru razložil, kaj teži kmečki stan, zakaj ne doseže svojih pravic, da propada in da si drugače pomagati ne more, kakor da združeno deluje, da se združi v verskem, narodnem in gospodarskem oziru. Le tedaj, ako homo svojo vero očitno spoznavali, ako homo svoj materin jezik spoštovali, svoj narod ljubili in se z združenimi močmi za svoje pravice potegovali, in ako bomo tudi v gospodarskih rečeh skupno delovali, in se izobraževali, le tedaj bodo zasijali slovenskemu kmetu, in z njim celemu slovenskemu narodu boljši časi.

Burno ploskanje na koncu govora je pričalo, da je g. govornik vse tri točke svojega govora izvrstno pojasnil, da je govoril iz src vseh. Bodi mu zato pristrčna hvala! Nato je pristopilo precej novih udov k bralnemu društvu, stari pa so plačevali udnino. Vmes pa je zapel domači mešani zbor nekaj mičnih pesmic, a tudi kvartet iz Št. Jurija nas je iznenadil s svojim krasnim petjem. Ko je bil tudi srečolov s prav lepimi dobitki končan, je deklica Lizika Senker prav lepo deklamovala znano Gregorčičevo pesem: »Naš čolnič otmimo«. Tako so nam le prehitro pretekle ure nedolžnega veselja. Še večkrat naj bi bilo tako!

Iz Celovca. (Koroški Kmetški List). Predpustni čas imamo, vsak se v tem času rad malo pošali in si priredi pošteno veselje. To menda vé tudi koroški nemški — bolje protestantovski — »bauernbund«; zato je hotel nam koroškim Slovincem povečati predpustno veselje s tem, da nas je iznenadil dne 15. jan. s prvo številko svojega že toliko časa obetanega »Koroškega Kmetškega Lista«. »Bauernbundarji« so izpustili

tega listjaka iz tukajšnje nemško-protestantske Bertschingerjeve tiskarne, da bi na zvijačen način lovili nevedne ali premalo narodno probujene kmete.

V listu kar mrgoli nemške nadutosti; kakošne pojme pa ima ta umazanec v verskih zadevah, in kako uzorna slovenščina vlada v njem, zato naj zadostujejo nekateri stavki, ki jih tukaj dobesedno navajam; na pr.: »Zares za kmeta kaže se, da velja samo izrek sv. pisma tako rekoč: »Daj Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevo« — in za kmeta nazadno zelo nič ne ostane;« »Potejočega obraza bodeš tvoj kruh snel!«; »Nastajoč pa mora tudi izkušnjen v hlevu biti, on mora pri boleznostih domačih živalj pomagati — — — i. t. d., v kratkem, kakor se pravi: »glavo med ušesam imeti« (bauernbundarji jo imajo menda za ušesi!) »Drugo leto deževa tako-le, da je najstarejšim ljudem kaj tacega ni v spominu. — Vsled te, nenavadnosti plaže cela brežina vred sadonosnim drevesam navdol — nazaj v sadni vrt pa ne plaže —;« »Nikdor ti bode pomagal, nihče ti hoče pomagati!«; »Ne morem dalje težavo nesti«; »katerim ne pade srce na tla«.

Vendar pa je ta list v nekem oziru tolažba za koroške Slovence, namreč da so se naši nasprotniki naposled sami prepričali, da je slovenski jezik tudi na Koroškem potreben, in da list sam svoje bralce vspodbuja k čitanju »Mira«; piše namreč: »In kdo bo naš Koroški kmetški list bral, ta naj bere tudi »Mir«, in potem še-le bo videl, na kateri strani je pravica« — Najboljše orožje torej, s katerim se bode temu listjaku sapa vzela, je gotovo naš vrli »Mir«, katerega se je treba okleniti in podpirati ga, da ne omaga v boju za pravico!

Od nemške meje. (Korošcev in Štajarcev borbe za šolo — za obstanek). Mariborskim gostom, ki so prišli na učiteljsko slavnost dne 23. jan., se je pridružil tajnik Mohorjeve družbe in slavni boritelj koroški, č. g. Jos. Rozman. Želeli smo, da bi nas razveselil s kakšnim nagovorom. Ustregel nam je. Govoril je in kako navdušeno! Priporočil nam je našo narodno šolo, naj si jo varujemo. Gospod je prišel iz dežele, kjer se borijo Slovenci tako hudo za svoj obstanek, v deželo, na mejo dežele, na kateri se je začel nekam plaho ozirati Slovenec ter se povpraševati, ali bo še šlo.

G. Rozman nam je dal poguma, da bo šlo, pa zmaga v borbi za obstanek je odvisna od zmage za — narodno šolo, pri nas, kakor na Koroškem. Zato se potegnimo vsi z vso močjo za šolo! Ako zmagamo tukaj, potem je pač bodočnost naša. —

Te besede so resnične. Zmagati hočemo, šola mora biti naša, in naj bi bilo tukaj še deset Pistorjev. V tej borbi nas tudi to veseli, da se zanimajo za naše težnje tudi koroški Slovenci.

Gospod Jos. Rozman pa naj pove doma, da ob nemški meji na Štajarskem živijo bratje, kateri imajo smisla za borbe Korošcev, ker so z njimi jednega duha, jednih mislij, pa tudi ker tepe kakor koroške, tako štajarske brate trda šiba nemškega nasilstva.

Iz Makol. (Škropljenje vinogradov.) Izvrstno to! Naši slovenski poslanci so po nasvetovanju g. dr. Rosina v deželnem zboru stavili posebno za naše spodnje štajarske vinske kraje sila važen predlog, naj vis. deželni odbor naroči primerno množino bakrenega vitrijola (galice), ter skrbi, da se bode revnejšim vinorejcem po okrajnih zastopih oddajal po 15 krajc. kilo.

Istotako primerna je zahteva, naj se ubožnejšim občinam oskrbijo škroplilnice brezplačno. Škropljenje vinogradov je neobhodno potrebno; pa kaj si hočemo, ko je po naših krajih ubožnost ljudstva tolika, da mnogi vinogradniki včasih še za sol potrebnih krajcarjev ne zmorejo, ni da bi si kupovali drago galico, in še dražje brizgalnice. . . . Slava torej našim poslancem, posebno g. dr. Rosini, ki se za tolikanj nujne potrebe ljudstva krepko potegujejo!

Zastopnikom našim v vinorejskem odseku se tudi skrb za umno gnojilo vinogradov prav gorko na srce polagamo. Koder se nahajajo širne vinske gorice, kakor po naših Halozah, tam ljudem vedno gnojila na malo gre; logov je vedno manj, domačega gnoja še za njive nimamo dovolj, komposta nikjer ne najdeš. Trsove, ki po 10 do 15 let ne dobi nobene hrane, nikakega gnojila, mora oslabeti, obnemagati. Tukaj pridite ljudstvu na pomoč, kateri ste mu resnični prijatelji. To prašanje zastran primerne, prav cenega gnojila za vinograde naj bi se tudi na deželni vinorejski šoli v Mariboru nad vse drugo uvaževalo!

Iz Gradca. (Resnica zmaguje), če tudi začasno siloma potlačena, zatreti se ne da, marveč se ob svojem času zmagonosno zopet povzdigne nad svoje zatiralce! Glejte vendar, zdaj so najbolj zagrizjeni liberalci s svojim predlogom v zadevi olajšav osemletnega šolskega obiskovanja očitno priznali, da so dosedanje liberalne šolske postave za nič, da so za kmečko ljudstvo naravno pogubonosne! Bog zahvaljen!

Kdo bi si bil mislil, da bo to kedaj tako prišlo! Lani so se ti gospodje krohotali, ko je g. Karlon s svojo katoliško stranko priporočil svoj izvrstni šolski predlog, ki je meril na to, da naj se dela razloček med kmečkimi in pa med mestnimi šolami; da za kmečke šole naj povsod zadoščuje šestletno obiskovanje, meščani pa si naj šolajo svojo otročad, dokler jim ljubo. Letos pa so liberalci sami, v prvi vrsti A. Posch in J. Thunhart, začeli, če tudi seveda le bolj s tem glavnim namenom, da bi se lahko ponašali, koliki prijatelji in dobrotniki da so kmetu-trpinu. Nič ne de, od katere strani da solnce zasije; nas veseli, da vidimo, kako da si resnica prodira stezo! Spoznanje je tu, drugo bode po malem že prišlo.

Iz Loke pri Celju. (Naša narodna društva.) Hvala Bogu, še sem živ, stari samotar. Dve leti se že nismo videli in kaj se je spremenilo? Politično motovilo razmotava svoje štrene; — tičič pevk se vsako spomlad manj vrača iz njih »obljubljene dežele«; — naši otroci vedno rajši po nemškem kramljajo in govorijo tako, da me moja stara vsak dan za kako novo besedo vpraša: »Ti, kaj se pravi to po slovenski? To in to sem slišala, pa ne razumem.«

Samo naša narodna mlačnost se ni spremenila ter delovanje naših narodnih društev tudi ne. Veste kaj piše celjski slovenski list letos? Čujite! »Vendar nismo zadovoljni in trdovratno povdarjamo, da le malo društev deluje tako, kakor bi moralo in kakor bi lahko delovalo...« Dve leti je od tega, ko je potovalni učitelj iz Loke dejal v »Slov. Gosp.«, da nekatera društva ne delujejo, kakor bi morala, in kaj se mu je zgodilo? Z najdebelejšo gorjačo je skočil neki Goričan nanj, da bi mu preklal glavo! Letos pa, kdo bo tako surovo napadel člankarja, ki je napisal gori navedene besede? Nihče ne! Tako se svet suče. Kdor prvi resnico pove, dobi jih po zobeh; kdor drugi, tretji, ploska se mu.

Vedno sem trdil, da največkrat je odbor kriv, ako društvo na vspeva prav. Kaj morejo drugi udje? »Kreg in nasprotna agitacija pri volitvah« bila bi brez pomena, ako ne bi bilo tu in tam v odboru »samodržnih elementov«, ki društvo sramotijo v javnosti s svojo bahato samopašnostjo, in take odbornike je najbolje odsloviti, kar se itak pogosto zgodi. Vsako društvo mora vezati narodna zavest, pa tudi krščanska pohlevnost vseh udov. Ako se torej napravi izlet k znanim nemčurjem namestu k sosedom Slovincem; ako se priredi zabavni večer v kaki postranski krčmi, samo zato, ker je krčmar »tudi pristopil društvu«, je to gotovo jako napačno delovanje odbora. Take slučaje pa imam zapisane v spominski knjigi in se utajiti ne dajo.

Sedaj je predpust. Bodimo veseli! Prirejajmo veselice, zabavne večere itd. pa ne mislimo, da se brez plesa in godbe nič ne

premora. Oj, koliko veselih večerov je že minolo, ne da bi se bilo plesalo. Poučni in zabavni govori, peje, prednašanje, poštene glediške igre in taki prizori, potem primerne napitnice... vse to nadomestuje lahko ples in godbo, ako se pa še povrhu tudi gode ter pleše, tudi dobro, samo pošteno se naj godi.

Vse veselice naj bi pač bile take, da se jih lahko udeleži duhovnik in posvetnjak, moški in ženska. Potem bi naša društva res uspevala. Seveda govorim le o društvih na deželi. Po mestih so razmere drugače. Tam se odločno narodno življenje niti razviti ne more. Vojaška godba je »mednarodna«, kadrilje so francoske, najbolj češčene opere so italijanske, igralci iz tujine privabljeni, pogovori udeležencev nemški. Sploh se Slovenec težko odvadi »pedsodka«, da domače nič ne velja in naši umetniki, ako se sploh podajo iz domovine, še-le v tujini dobijo pohvalo in slavo.

Tako je še sedaj po mestih. Ako se bode na deželi pazilo na narodno življenje, spremenilo se bo počasi tudi po mestih, ne pa narobe, posebno sedaj ne. Maribor dobi lep »Narodni dom«. Gotovo bo tam tudi zaveščiše domačim umetnostim. N. pr. »Teharski plemiči«, (ali pa grof Urh) se bodo baje v kratkem igrali v celjskem »Narodnem domu«. Samotar.

Izpred Planine. (Potovalni učitelj, Slovenščina.) Z zanimanjem je poslušalo ljudstvo prednašanje o živinoreji potovalnega učitelja gospoda Jelovskega. Po prizadevanju č. g. župnika Ribarja je deželni odbor poslal potovalnega učitelja, ki je v domači besedi poslušalcem razlagal, kako bi se dala živinoreja svinjereja zboljšati, da bi si ubožno ljudstvo vsaj nekoliko opomoglo. Ljudstva se je bilo v velikem številu zbralo, znamenje, da je ljudstvo željno takih nauk, katerih je dozdej v tem okraju primanjkovalo. Upamo pa, da bode novi okrajni odbor ali pa kat. politično društvo ta nedostatek nadomestilo. Ljudstvo je treba poučiti v gospodarskih rečeh pa ga tudi zbuditi, da se zaveda svojih pravic, katerih se ravno v tem okraju premalo poslučuje. —

V zanimivem članku, kako se spodnje Štajarsko za Prusijo pripravlja, ste lani pisali, kako se malo slovensko uraduje. V kozjanskem okraju, kolikor je nam znano, duhovščina brez malih izjem uraduje slovensko, isto velja tudi o matrikah. Vsa čast nekaterim občinam v tem okraju, ki že delj časa slovensko uradujejo, ter imajo dvojezične pečate ali pa samo slovenske. V najnovejšem času se je tem pridružil še Št. Vid, Zagorje, trg Pilštanj i. t. d. Upamo pa, da bo to storila tudi občina Loke, ki ima zavednega in modrega občinskega predstojnika. —

Slovinci! Zahtevajte slov. uradovanje pri kozjanski sodniji, gospodje so zmožni, ter vam bodo že postregli. To velja tudi glede davkarije, kjer so bojda trije trdi Nemci. Ako jim tvoj denar diši, naj jim še tvoja beseda ne bo zoprna. Moramo še omeniti poštne urade. V tem okraju je 6 poštne uradov, ker deloma tudi Planina sem spada, pa samo Podsreda in Pilštanj imata dvojezične pečate. Občine, ki spadajo k eni pošti, naj naredo prošnjo za dvojezične pečate. V prošnji naj se navede, koliko je Slovincem, koliko Nemcev. Ta prošnja naj se izroči kate-remu od gosp. poslancev in pomagano bode. Kar gre drugod, mora iti tudi tukaj.

Zahtevajte pa tudi vedno le slov. tiskovine na pošti, katerih mora biti vedno zadostno število v zalogi. Zgodilo se je na dveh poštah tukajšnjega okraja, da jih ni bilo dobiti. Ko se je na kozjanski pošti zahtevalo 50 slov. dopisnic, se je nemški odgovorilo, da jih ni toliko v zalogi — pač pa nemških. Čudno! Nekdo ima čudno navado, na pošti na slovenska vprašanja le nemški odgovarjati. Smešno! Komur slovensčina ne ugaja, bilo bi mu sploh svetovati, da se preseli v kraj, kjer so sami Nemci!

Razne stvari.

Domače.

(Slaven bisernomašnik.) Prevzvišeni škof Jurij Strossmayer v Djakovu je v majhni okrožnici naznanil duhovščini in ljudstvu svoje škofije, da dopolni dne 4. februvarija 83. leto svoje starosti, dne 16. februvarija pa 60letnico svojega mašnega stanu. Te biserne maše se veselimo tudi mi Slovenci, saj je vladika Strossmayer velik podpornik tudi naših narodnih teženj! Bog ga živi do skrajnih mej človeškega življenja!

(Osemdeseti rojstni dan) je dne 30. januarja slavil preč. g. stolni prošt in protonotar Ignacij Orožen v Mariboru in sicer duševno in telesno čil in zdrav. Preč. g. prošt ima velike zasluge za našo škofijo, posebno za njeno zgodovino, zato mu kličemo: Še na mnoga, srečna leta!

(Spremembe pri sodniji.) Pravosodni minister je gosp. sodnijskega adjunkta Alberta Kokol-a premestil iz Šoštanja v Maribor in imenoval g. avskultanta dr. Hermana Neubergerja sodnijskim adjunktom v Šoštanju.

(Načelnikom) okrajnega zastopa na Vranskem je bil voljen pri zadnji plenarni seji g. V. Drča, veleposestnik na Gomilskem. Želimo, da bi gospodaril varčno in celemu okraju v korist.

(Prošnjo za poldnevni pouk) na četirirazredni šoli v Makolah je izročil v seji dne 31. jan. naš poslanec č. g. Mih. Lendovšek deželnemu zboru. Prošnja je podpisana od udov krajnega šolskega sveta, od predstojništev vseh šesterih v Makole vsolanih občin ter še od blizu 200 drugih župljanov. Zanesljivo pričakujemo, da se deželni zbor, oziroma naša šolski odsek, splošni želji našega ljudstva ne bode ustavljal, marveč krepko posredoval pri dotičnih šolskih oblastvih, da brž ko brž ugodijo soglasno izraženim zahtevam!

(Vitanjske Steinauerjeve lužine), kjer je delalo okoli 30 kovačev kose, je vzel v najem jud dr. Münzer. Vse dozdašnje delavce je odpustil ter naselil svoje delavce. Židov dozdej še niso imeli v Vitanju.

(Cesta iz Solčave) v Luče v gornji Savinjski dolini je bila zadnji četrtek srečno prodrta, velikanski sneženi plazovi so ves promet zavirali; — za žgance si že lahko soli pripeljemo, piše nam prijatelj.

(Dvojezični poštni uradni pečat) dovolilo je visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo na prošnjo občine Petrovče tamkajšnjemu poštne uradu, kateri je že začel rabiti novi pečat.

(Daleč od doma.) Pred Božičem je v nemški vshodni Afriki umrl v 29. letu svoje dobe čast. o. Emanuel Drevenšek, rojak iz Št. Lovrenca na Dravskem polju. V vshodno Afriko je šel iz Marianhilla v južni Afriki z enim duhovnikom-trapistom misijonarit. Pokojnik, ki je poprej par let bil kapucin, je svoje dni v »Slovincu« zanimivo popisal razmere v južni Afriki. Naj v daljni tuji zemlji v miru počiva!

(Poštne zadeve.) Pošta v Radencih še vedno ima samonemški pečat »Bad Radec« in to samo enemu Nemcu na ljubo. Tako se nam odonodt poroča. Kdo naj prešteje vse pošte po slov. Štajarju, ki imajo samonemške pečate? Naši občinski zastopi, prosite vendar pri trgovinskem ministerstvu za dvojezične pečate! Pokažite, da se stojite na slov. tleh in da ne hrepenite po pruski »pikelhaubi«!

(»Slovenska kuharica«) ali navod okusno kuhati navadna in imenitna jedila. Spisala Magdalena Pleiweis. Ta dobro znana knjiga je izšla v četrti izdaji in ima 66 strani več kakor poprej; vendar pa ji je cena prejšnja: lepo vezana stane 1 fl. 80 kr., broširana 1 fl. 50 kr.; po pošti 10 kr. več, in se dobiva v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

(Iz Veržeja) se nam poroča, da bode neki tamošnji gostilničar priredi dne 13. jan. veselico požarnikov. Zvedeli smo pa iz za-